

● SAHİBİ :

TÜRKİYE İSLAM
ENSTİTÜLERİ TALEBE
FEDERASYONU ADINA
GENEL BAŞKAN

Sedat ŞENERMAN

● YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ

Ahmed CENGİZ

BU SAYIDA

SELÂM	İslâm MEDENİYETİ
MÜSBET İLİM ve İSLÂM ...	Prof. Dr. N. ERBAKAN
İMAM - HATİP ÖĞRENCİYE (Şiir)	Mücteba UĞUR
RAMAZAN ve ORUÇ	Hasan ÇELİKKAYA
LEVAKIHU'L - ENVAR	Dr. Ahmed H. KAYALAR
TÜRKLER ve İSLÂM	Filibeli A. HİLMİ
GÖZ ve GÖRMEK	Hâdiye KARAKÜÇÜK
İSRÂ ve MİRAC	Kemal SANDIKÇI
Cami Psikolojisi ve Sosyolojisi Üzerine bir Deneme	Ali Murad DARYAZ
Karaborsacılık Üzerine	Hüsnü DİKEÇLİGİL
Anadolu Fütuhâtında İslâm- laştırma ve Türkleştirme ...	Mehmed ŞEKER
İSLÂM MEDENİYETİ (Şiir)	Halil KARAKÜÇÜK
KAN	Dr. Sevim ASIMGİL
SUALLERE CEVAPLAR ...	Gazi MERT
Devletin İktisadi ve İçtimâi Vazifeleri	Ali Rıza TEMEL
Türk Yazı San'atları Müzesi KARATAY MEDRESESİ ...	İ. Haklı KONYALI
Uydurukça Dil İle Millî Tiyat- ro Olmaz	M. Necati SEPETÇİOĞLU
Türkçe Konuşan ve Oynayan Her Tiyatro Millidir	Vasfi Rıza ZOBU
Komünizme Reddiye	Semahaddin CEM
Hıristiyanlıktaki Hurâfeler ...	Ziya KAZICI
HİKMETLİ SÖZLER	İmam ŞAFİİ
HABERLER	İslâm MEDENİYETİ
II. CİLDİN FİHRİSTİ	İslâm MEDENİYETİ

İDAREHANE

Türkiye İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu Genel Merkezi
Nuruosmaniye Caddesi No: 8/6
Tel. : 22 46 02

CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Haberleşme ve Havale Adresi :
İSLÂM MEDENİYETİ, P.K. : 1315

SİRKECİ

TEMSİLCİLERİMİZ

ANKARA : A. Gürbüz AKYÜZ, Gazi M. Kemal Bulvarı
Uz Apartmanı, 7/5-6 - Kızılay / Ankara
İZMİR : T.İ.E.T.F. İkinci Başkanı : İhsan EMCİ
KAYSERİ : T.İ.E.T.F. Mah. İcra K. Bşk: İ. Ethem ELİBOL
KONYA : T.İ.E.T.F. Mah. İcra Kom. Bşk. Hasan TAŞ

TEKNİK KADRO

Umumi Neşriyat Müdürü:
Murat ARSLAN

Ressam :
Gürbüz AZAK

Dizgi ve Baskı : F A T İ H M A T B A A S I — İSTANBUL
Yıl: 2 — Sayı 24
Basıldığı tarih: 10/11/1969

ABONE

İLAN TARİFESİ

Yıllık : 12 sayı, 25 TL.
Altı Aylık : 6 sayı, 12,5 TL.
Öğrencilere: Yıllık 20 TL.
» 6 aylık 10 TL.
Yabancı memleketlere posta
ücreti ilâve edilir.

Bir sayısı: 250 Kuruş.

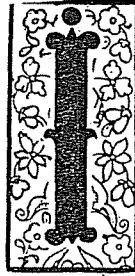
Dış Kap.: 2 renk 2.500 TL.
Tek renk: 2.000 TL.
İç Kapak: 2 renk 1.500 TL.
Tek renk: 1.000 TL.
Renkli ilân sahifesi :
Tamamı : 1.200 TL.
1/2 : 750 TL.
1/4 : 400 TL.
1/8 : 250 TL.

Mecmuamızdaki yazılar me'haz gösterilmeden alınamaz.
Gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez.

İlahiyat

Ramazan ve Oruç

Hasan ÇELİKKAYA

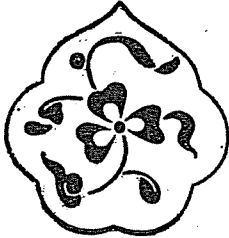

İslâm'ın beş şartından biri de ORUC'tur. İbni Ömer (radiyallahü anh) Efendimizden rivayet olunduğuna göre, Resûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) Efendimiz şöyle buyurmuşlardır: «İslâm dini beş şey üzerine kuruldu: Birincisi, Allah'tan başka tapacak bulunmadığına ve Muhammed Aleyhisselam'ın Allah'ın (elçisi) olduğuna şehâdet etmektir. İkincisi farz olan namazı beş vakitte ikâme ve eda etmek. Üçüncüsü muhtac olan fakirlerin hakkı olan zekâtı vermek. Dördüncüsü hac. Beşincisi Ramazan ayında oruc tutmaktır.» (Buhari Terc. Vehbi Efendi)

Hadîs-i Şerifte ve ilerideki âyet-i kerîmede de belirtileceği gibi ORUC, Ramazan ayında ve ilerideki âyet-i kerîmede de belirtileceği gibi ORUÇ, Ramazan ayında ve Ramazan boyunca (29 veya 30) gün farz kılınmıştır. Hiçbir dünyevi-rutbe ve meslek farkı gözetilmeksizin, daha doğrusu, hiçbir imtiyaz tanınmaksızın, Ramazan ayına ulaşan bülûğa ermiş, akli yerinde, sıhhatli ve mukim olan her müslümanın bu ayda, İslâm'ın tarif ettiği şekilde, oruç tutması mecbûridir. Aksi takdirde emre muhalefet daima cezayı müstelzîmdir. Bu ceza eğer bu dünyada verilememişse Âhiret'e kalıyor demektir. Tabii meşru' mâzereti olanların nasıl davranacakları ilmühal kitaplarımızda geniş bir şekilde açıklanmıştır. Tafsîlât için mezkûr kitaplara müracaat edilmesi uygun olur.

ORUCU NASIL TUTACAĞIZ?

Mutlak olarak oruç, yalnız bize değil, bizden önceki İslâm (Hak peygamberin) ümmetlerine de farz kılınmıştır. ORUÇ; ibadet niyetiyle, tan yerinin ağarmağa başladığı andan itibaren Akşam namazına (vaktine) kadar nefsi; yemekten, içmekten, cinsî münâsebetten ve orucu bozan şeylerden men etmektir. Ancak orucun kemâle ulaşabilmesi ve bizi de kemâle ulaştırabilmesi için bütün âzâlarımıza da oruç tutturmamız İcâbeder. Yâni: Zihnimiz kötüyü düşünmeyecek, dilimiz kötüyü söylemeyecek kalbimiz kötüyü barındırmayacak, gözlerimiz harama bakmayacak, kulaklarımız haramı dinlemeyecek, ellerimiz harama yapışmaya-

cak, ayaklarımız harama yürümeyecektir. ORUÇ, ancak bu takdirde kemâle ulaşır ve bizi de kemâle ulaştırır. Yoksa kuru kuruya aç, susuz, cinsî temassız kalmakla, oruçtan gereken bedeni rûhî, ferdi-içtimai, dünyevî ve uhrevî faydalar sağlanamaz. Kısacası İslâmî orucun ince hususlara son derece dikkat göstermesi icabeder.

Görüyor ki, İslâm ibâdetleri insanı, dolayısıyla cemiyeti nasıl melekleştiriyor! İŞTE İSLÂM BUDUR!

ORUCUN FAYDALARI

Orucun gerçek hikmet ve faydalarını muhakkak ki, tam olarak, ancak ALLAH-Ü AZİMÜŞŞAN bilir. Bizler, bütün ibadetlerimizi önce, Allahın (C.C.) emri olduğu için yaparız. Sonra da görebildiğimiz kadar faydalarını izah etmeğe çalışırız. Zaten Allahü Azimüşşan'dan, iyilikten başka birşey sudür etmez ki. O, ne emrettiyse mutlaka insanlık için iyidir. Her yasak ettiği de mutlaka insanlığın zararına (kötü) olan şeylerdir (1). Meselâ: İslâm; içki içmeyin, kumar oynamayın, hırsızlık yapmayın, zinaya yaklaşmayın, başkasının hukûkuna tecavüz etmeyin, ebebeynimize ve büyüklerinize saygılı, edepli, namuslu, vicdanlı ve merhametli, tath dilli, güler yüzlü.. olun, demiş. KÖTÜ MÜ?.. Namaz kılın, oruç tutun, ibadet yapın, demiş. KÖTÜ MÜ?.. (Hâşâ). Çünkü: İbâdet, insanı, günden güne (mânen) Allah'a yaklaştırır. İbâdetsizlik ise insanı, günden güne YARATAN'ından uzaklaştırır. Hele şu İslâmın beş vakit namazı yok mu! Hergün günde beşer defa dünyaya menfaatlarına DUR! deyip, insanı ilâhî âleme daldıran ne eşsiz bir ilâhî emirdir! Namazsızlığın ise insanı, artık ne derekelere sürükleyebileceğini sizler düşünün.

Mevzuumuz olan oruca gelelim. Oruç da, meselâ: insanı, nefsin bütün arzularını yenebilme güç ve irade kuvvetine sahip kılar. Günlük itiyadların esaretinden kurtarır. İnsanı her türlü ferâgat ve fedâkârlığa alıştıır. Açlık elemiini duymak hususunda, zenginle fakiri birleştirir, zenginlere fakirleri düşündürür. Yani «tok ne bilir aç'ın hâliinden» sözünün köküne DİNAMİT koyar. Gururu kırar, ve içtimai kaynaşmanın sarsılmaz esasını ortaya çıkarır. İçinde riya ve maddî menfaat olmadığı için insanı İHLAS'a alıştıır. Günün birinde, yiyecekten, içecekten, mahrum (bilhassa harp ve hastalık, kıtlık esnasında) kaldığı zaman, açlığa, susuzluğa, katlanma kudretini verir. Mideyi ve diğer organları yılda bir ay dinlendirerek insana sıhhat kazandırır, ve çalışan her şeyin zaman zaman istirahatâ ihtiyacının bulunduğu ve bunun da faydalı olacağına işaret eder. Maamafih, bu hususu müslüman doktorlarımıza bırakırsak herhalde daha isâbetli hareket etmiş oluruz (2)

ORUCUN FARZ KILINIŞI

Orucun farz kılındığını ve toplu ahkâmını Cenab-ı Hak (Azze ve Celle) şu âyet-i kerimele- rinde bildiriyor:

«Ey iman edenler! Sizden evvelkilere oruç farz kılındığı gibi, günahlardan korununuz, diye, size de farz kılındı. Sayılı günlerde (Ramazan boyunca) oruç tutunuz. Sizden biriniz hasta veya seferde olursa, tutamadığı günler sayısınca diğer günlerde oruç tutar. Oruca güç yetiremeyen (ihtiyar) lara da her gün için bir miskini (fakiri) doyuracak kadar fidye lâzımdır. (şayet buna da güç yetiremeyorsa, tabii Allah'tan afv diler. Başka elinden ne gelir ki...) Her kim hayırına fidyeyi artırırsa, bu teberrü onun için daha hayırlıdır. RAMAZAN ayı öyle mübarek bir aydır ki, insanlara hidâyet rehberi olan, ve hidâyet bürhanlarını (delillerini) ihtiva eden ve hakkı bâtıldan ayıran KUR'AN (bu ayda) indirildi. Herhangi bir kimse mukim olarak Ramazan'a erişirse, o ayda oruç tutsun. Kim de hasta olur, yahut yolcu bulunursa, bu durumda başka günlerde, oruç tutamadığı günler sayısınca orucunu kaza etsin. Allah sizin için güçlük değil kolaylık istiyor. Ta ki oruç günlerinin sayısını tamamlayasınız; sizi hidâyete erdirdiği için Allah'ı ta'zim ve O'na şükredesiniz. Kulların sana (Habibim) benden sual ederlerse, ben onlara pek (şah damarlarından da) yakınım. (İhlâsla) dua edenin duasını kabul ederim. Binâenaleyh onlar da benim dâvetime icabetetsinler ve bana hakkıyla iman etsinler ki, doğru yolda yürümüş olalar, ORUC TUTULAN günlerin gecelerinde kadınlarınıza yaklaşmanız size helâl kılındı. Onlar sizin için bir elbise, siz de onlar için birer libas bisisiniz. Allah sizin nefsinize hıyanet edeceğinizi bildi de tevbelerinizi kabul ve sizleri affetti. Artık şimdi onlara yaklaşın, ve Allahın sizin için yazmış olduğu şeyleri isteyin. Gece tan yerinin beyazı siyahundan ayrılınca kadar yeyiniz, içiniz; sonra da geceye (akşama) kadar orucunuzu tamamlayınız. Siz mescitlerde i'tikâf hâlinde iken kadınlarınıza yaklaşmayınız. Bunlar Allah'ın koyduğu sınırlardır. Sakın o sınırlara yaklaşmayın. İŞTE Allah, âyetlerini böylece insanlara açık, lar. Ta ki mâsiyetten korunsunlar.» (Bakare Sûresi, âyet: 183-187)

Şurasını tekrar edelim ki, «Allah, hiçbir zaman insana güç yetirmeyeceğini yüklemez. Herkesin kazandığı her iyilik kendi lehine (aydasına), yaptığı her kötülük kendi aleyhine (zararına) dr. (el-Bakare, âyet: 286).

ORUCUN VE RAMAZAN-I ŞERİF'İN FAZİLETİ

SELMAN-I FÂRİSİ (Radiyallahü anh) Efendimizden rivâyet olunduğuna göre, Şâban ayının son günü, Resûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) Efendimiz, müminlere hitâben şöyle buyurmuşlardır:

(1) Zümer Suresi, âyet: 7; es - Sebe: 28; el - Enbiya: 107; el - A'raf: 172 - 173; en - Nahl: 90. Buhari, Müslim, Riyazüs - Salihin Terc. c. I, Hadis No: II ve daha pek çok âyeti kerime ve hadisi şerifler.

(2) Orucun ve Ramazan-ı Şerif'in hikmet ve maddi - manevi, ferdi - ictimai çeşitli faydaları hakkında daha geniş mâlûmat için, Mektûbat (Bediuzzaman) ın ramazan bahsini ve mecmuamızın 5 ile 16. sayıların bilhassa okunmasını tavsiye ediyorum.

«Ey müslümanlar! Üzerinize öyle büyük bir ay (Ramazan) gölge vermek üzeredir ki, bu aydaki bir gece (Kadir gecesi) bin aydan (83 sene 4 aydan) daha hayırlıdır. Allahü Teâlâ bu ayda hergün oruç tutmanızı emretti. Bu ayda geceleri terâvih namazı kılmak da sünnettir. Bu ayda (Ramazan'da), Allah için ufak bir iyilik yapmak, başka aylarda farz yapmış gibidir. Bu ayda bir farz yapmak, başka ayda yetmiş farz yapmak gibidir. (o gece sevabı boldur.) Bu ay sabır ayıdır. Sabredenin gideceği yer ise Cennet'tir. Bu ayda müminlerin rızku artar. Bir kimse bu ayda bir oruçluya iftar verse, günahları afv olur. Hak Teâlâ onu Cehennem ateşinden âzad eder. O oruçlunun sevabı kadar ona sevap verebilir. «Ashabı kiram:» Ya Resûlellah! Her birimiz bir oruçluya iftar ettirecek, onu doyuracak kadar zengin değiliz, dediler. Bunun üzerine Resûlullah (S.A.V.) buyurdular ki: «Bir hurma ile iftar ettirene de, bir yudum su, bir içim süt ikram edene de bu sevap verilecektir. Bu ay öyle bir aydır ki, ilk günleri rahmet, ortası afv-ü mağfiret, sonu da Cehennemden âzâd olmaktadır. Bu ayda işcinin, memurun, askerinin ve talebenin vazifesini hafifleten patronları, âmirleri, kumandanları ve müdürleri Allahü Teala afvedip cehennem ateşinden kurtarır. Bu ayda dört şeyi çok yapınız. Bunun ikisini Allahü Teala çok sever. Bunlar kelimesi şehâdet söylemek ve istiğfar etmektir. Diğer iki şeyi de zaten yapmamız lâzımdır. Bunlar da, Allahü Teâlâ'dan Cennet'i istemek ve Cehennem ateşinden O'na sığınmaktır. Bu ayda bir oruçluya su veren (alâka gösteren) bir kimse, Kıyâmet günü susuz (yardımsız) kalmayacaktır.» (3)

Sahihi Buhârî'deki bir hadisi şerifte buyuruyor ki: «Bir kimse, Ramazan ayında oruç tutmayı farz bilir ve sevabını da ancak Allah'tan bekleyerek oruç tutarsa, geçmiş günahları afv olur.»

Hafız (hadis âlimi) Abdül Azim Münzîrî, et-Tergîb vet-Terhîp, kitabında ve Hafız Ahmed Beynâkî Müsnedinde, Cabir ibni Abdullah'ın rivâyet ettiği bir hadisi şerifte şöyle buyurulmuştur:

«Allahü Teâlâ, benim ümmetime Ramazan şerifte beş şey ihسان eder ki, bunları hiçbir Peygambere vermemiştir:

1 — Ramazan'ın birinci gecesi, Allahü Teala müminlere rahmet eder. Rahmetle baktığı kuluna hiç azap etmez.

2 — İftar zamanındaki oruçlunun ağız kokusu, Allahü tealaya her kokudan daha güzel gelir.

3 — Melekler, Ramazanın her gece ve gündüzünde, oruç tutanların afv olması için dua eder.

4 — Allahü Teala oruç tutanlara, Âhirette vermek için, Ramazan şerifte, Cennet'te yer tayin eder.

5 — Ramazan şerifin son günü, oruç tutan müminlerin hepsini afveder.» (4)

«İnsanlar (müminler), Ramazan ayının kudsîyetini, nasıl mübarek bir ay olduğunu hakkıyla idrak edebilselerdi, bütün senenin Ramazan olmasını temenni ederlerdi.» (5)

«Ramazanda her gece sabaha kadar bir meleğ şöyle nida eder: «Ey hayır işleyen tamamla, sevin. Ey şer işleyen vazgeç ve basiretli ol. İstiğfar eden

var mı? Mağfiret olunacak. Tevbe eden var mı? Kabûl edilecek. Dûâ eden var mı? İcâbet edilecek. Bir dileği olan var mı? verilecek.» (Hadisi şerif meâli)

«(Oruç sayesinde) Ramazanı şerifte cennet kapıları açılır, Cehennem kapıları kapanır, şeytanlar da kösteklenir.» (6)

«Oruçla Kur'an, Kıyâmet günü kula şefaate edecektir.» «Oruç sabrın yarısıdır.» (7)

«Oruçlunun sükûtu tesbih, uykusu ibadet, duası makbûl, amellerinin sevabı katmerlidir.» (8)

«Mümin ölünce: namazları baş ucunda, sadakaları sağ yanında, orucu göğsünde bulunur.» (9)

«Biri öldüğü zaman melekler ne getirdi, derler; insanlar da ne bıraktı, derler.» (10)

«Oruca sarıl! Zira o benzeri olmayan mühim bir ibadettir.» (11)

«Aziz ve Celil olan Allah ü Teâlâ buyurdu ki: Ademoğlunun her ameli kendisindedir. Yalnız oruç müstesna. O, benim içindir (kulum, sırf benim rızam için orucun meşakkatlerine katlanıyor). Onun mükâfatını ben vereceğim. Oruç ateşe karşı siperdir. Sizden biriniz oruçlu bulunduğu günde fena la-kırdı söylemesin; kavga etmesin (bu hususlara hergünkünden daha fazla dikkat etsin) Şayet biri ona söver veya çatarsa «Ben oruçluyum» desin (ona uymasın.) Muhammed'in nefsi yed-i kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki, muhakkak oruçlunun ağız kokusu, Allah nezdinde misk kokusundan daha hoştur. Oruçlu için ferahlanacağı iki vakit vardır: Biri iftar ettiği diğeri de Allah'a kavuştuğu andır.» (12)

«Cennet'te Reyyan denilen bir kapı vardır ki, kıyâmet gününde oradan ancak oruçlular girer. Onlardan başkası girmez. Oruçlular nerede? diye nida edilir. Onlar da kalkıp o kapıdan girerler. O kapıdan onlardan başkası girmez. Oruçlular girdikten sonra kapı kapanır ve artık oradan hiç bir kimse girmez.» (13)

«(Arefe günü tutulan oruç) geçmiş bir senenin ve gelecek senenin günahlarına keffaret olur. (Tabii tekrar kirlelenmek şartıyla).» (14)

«Oruç tutunuz, sıhhat bulursunuz.» (15)

(3) Ankara Radyosundan Dini ve Ahlakî musahabelerim, 1958, M.Runyun; Oruç ve Ramazan, Bugün gazetesi yayınları, 1966

(4) Oruç ve Ramazan, Bugün Yayınları, 1966, İstanbul

(5) A.R.D. ve Ahlâkî Musahabelerim, 158, Mustafa Runyun

(6) Buhari, Müslim, RZS. Terc. Hadis No: 1225

(7) el - Camtussagî Müminlere Hutbeler (A.Ş. Güzelyazıcı)

(8) Râmuz, aynı eser,

(9) Râmuz, aynı eser

(10) el - Camiussagır, aynı eser

(11) en - Nesâî, et - Tâc, aynı eser

(12) Buhâr', Müslim, RZS. Terc.c 2, hadis Noo 1220

(13) Buhârî, Müslim, aynı eser, hadis No: 1222

(14) Müslim, aynı eser, hadis No: 1255

(15) el - Câmîussagır, c. 2, s. 39

«Herşeyin bir zekâtı vardır. Cesedin zekâtı da oruçtur. Oruç sabrın yazısıdır.» (16)

«Sahur yapınız. Sahurda (maddî ve mânevî) bereket vardır.» (Müslim)

«Sizden biriniz iftar edeceği zaman orucunu hurma ile açsın, çünkü o, berekettir. Eğer hurma bulamazsa su ile iftar etsin, zira o temizdir.» (Ebu Dâvud, Müminlere Hutbeler, A. Ş. G.)

«Oruçlu bir kimseye yalan ve yalanla iş yapmayı terketmedikçe, o kimsenin aç ve susuz kalmasına Allahın bir ihtiyacı yoktur. (Yani orucun bir gayesi de bizi melekleştirmektir. Bunun için de bütün uzularımızın oruç tutturulması zarûridir.)» (Buhârî)

Burada mühim bir ricam olacak: Peygamberimiz (S.A.V.) Efendimizin, dînî ve sevap kıltına bürüyerek müminlere bildirdiği bu hakikatlara, aynı zamanda birer ilim gözüyle de bakılıp üzerlerinde derin derin düşünülmesi ve araştırmalar yapılmalıdır. Yani her ilim adamı bunları kendi yönünden de incelemelidir. O zaman İslâmî emirleri yüceliği, cihanşümûllüğü ve bize olan faydaları daha berrak bir şekilde görülecektir. Özellikle psikolog, sosyolog, tabib ve ilâhiyatçılar bu irşadlar üzerinde daha fazla durmalıdırlar.

KADİR GECESİ

İ çersinde kadir gecesi bulunmayan bin aydan daha hayırlı olduğu bildirilen Kadir gecesi hakkında Cenab-ı Hak (Azze ve Celle) şöyle buyurur :

«Gerçek, biz onu (Kur'an-ı) kadir gecesinde indirdik. (17). Kadir gecesinin (o büyük fazl-u şerefini) sana bildiren nedir? Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır. O gecede melekler ve Ruh, Rablerinin izniyle, herbir iş için yeryüzüne iner de inerler. O gece tan yeri ağarınca kadar bir selâmdır (o vakte kadar melekler uğradıkları her mümine selam verirler)» (Kadir Süresi)

Demekki Kadir gecesine bu kıymeti kazandıran ilâhî hidâyet rehberi Kur'an-ı Azîmüŝŝan'ın o gecede nazil olmasıdır.

Peygamberimiz (S.A.V.) Efendimiz buyuruyorlar ki: «Bir kimse kadir gecesini imanlı bir gönülle ve sevabını mutlaka Allahtan bekleyerek (ibadetle) ihya ederse geçmiş günahları afv-ü mağfîret olunur.» (Buhârî)

«Kadir gecesini Ramazanın son yedisinde arayın.» (Müslim) (18)

Hazreti Aişe (Radıyallahü anha) validemiz anlatıyorlar: «Ya Resûlellâh, kadir gecesini bilirsem, onda ne dua edeyim?, dedim. Buyurdular ki: Allahın, şüphesiz ki sen çok affedicisin, affi seversin, beni de affet.» (Tirmizî, Çantay Tefsiri)

Görülüyor ki, İslâm; insanı kurtarmak, Yarataına bağlamak, melekleştirmek ve iki cihan saadetine kavuşturmak istiyor. Zaten bütün dünyanın FİTRÎ olarak aradığı da bu değil midir?

Ramazân ayına ramazân denişinin bir sebebi de, bu ayın afv-ü mağfîret ve kulların günahlarını yakma ayı olmasıdır. Çünkü ramazân, yanma ve yakma demektir. Çünkü en çetin ibadet (oruç), bu ayda ifa edildiğinden mümin yanar; ramazân da onun günahlarını mağfîretiyle yakar. Rabbimiz, bizleri de bu ay-

daki ilâhî mağfîretle günahları yanan kullarından eylesin. (Amin).

HÜLÂSA

H üläsa etmek istersek: bu mübarek aylar ve günler, kulların her türlü girdaptan, bataklıktan kurtulup İMAN da neşvî nemâ bulmaları için Allah-ü Azîmüŝŝan'ın bahşîşleri ve kaçırılmaz ih-sanlarıdır. Tabir caizse, insanları gaflet uykusundan uyarıp selâmete çıkaran birer korna, trafik işaret ve cihazlarıdır. İnanışını günah ve yeis çukurundan kurtarmak için zaman zaman ümit ve rahmet kapılarının genişçe açılması icabeder. İşte Hak Peygamberlerin gönderilişi; bazı zaman ve mekânların mukaddes ve mübarek kılınışının esas sebebi (Allah daha iyisini bilir) bu hikmete mebnidir.

Zaten Cenab-ı Hak (Azze ve Celle), kullarının küfre düşmelerine asla razı değildir. Fakat insanoglu kendi kendine zulmetmektedir. (19)

Merhum bir âlimimiz bu mevzuyu ne güzel hü-lâsa ederler:

«Ramazân Şerif âdeta bir Âhiret ticareti için, gayet kârlı bir meşher, bir pazardır. Ve uhrevî hâ-sulat için, gayet münbit bir zemindir. Ve neşvü-nemâ-ı a'mâl (amellerin yeşermesi) için bahardaki mâ-i Nisandır (Nisan yağmurudur). Saltanat-ı Ru-bubiyet-i İlahiyyeye karşı Ubûdiyeti beşeriyenin resmî geçit yapmasına en parlak, kudsi bir bayram hükmündedir. Ve öyle olduğundan, yemek içmek gibi nefsin gafletle hayvanî hâcâtına (ihtiyağlarına) ve mâlâyânî ve hevaperestâne müstehiyata girmemek için oruçla mükellef olmuş. Güya muvakkaten haynaviyetten çıkıp melekîyet vaziyetine veya hut Âhiret ticaretine girdiği için, dünyevî hâcâtını muvakkaten bırakmakta uhrevî bir adet ve teces-süden tezahür etmiş bir ruh vaziyetine girerek; savmı (oruç) ile, Samâdiyete bir nevî âyinedarlık etmektedir. Evet, Ramazân-ı Şerif, bu fânî dünyada, fânî ömür içinde ve kısa bir hatta bâki bir ömür ve uzun bir hayat-ı bâkiyeyi tazannum eder, kazandırır.» (Mektûbat)

Diyebiliriz ki; maddî ve mânevî, cismanî ve rû-hânî, ferdi ve içtimâî her türlü ızdırabın ve hastalığın tek sebebi: NEFİS ve OBURLUKtur. Veya insanoglundun, insaniyetten hayvaniyete düşmüş oluşudur. İŞTE İslâm'ın orucu; insana, bu girdaptan kurtuluş yolunu öğretmekte, ve ilâhî bir ilâç vazifesi görenek insanı ve dolayısıyla cemiyetleri melekîyete ulaştırmaktadır.

(16) Hutbe (S. Ateş), s. 60

(17) Topyekün Levh-ı Mahfuz'dan dünya göğüne, kâtip meleklerle o gece indirilmiştir. Sonra Cebrâil aleyhisselâm da 23 sene-de onu tedricen Resûlüllah sallallahü aleyhi ve selleme vahyetmiştir. (Beyzavî, Medârik), (H.B. Çantay'dan)

(18) Kadir gecesinin Ramazanda olduğu muhakkak, fakat hangi gecesi olduğu kat'i belirtilmemiştir. Şüphesiz bunda da bir çok hikmetler vardır. Ekseri ulema Ramazânın 27. gecesine karar vermişlerdir. Tafsilat için tefsirlere, özellikle Çantay tefsirine bak.

(19) ez - Zümer: 7; Yunus: 44